

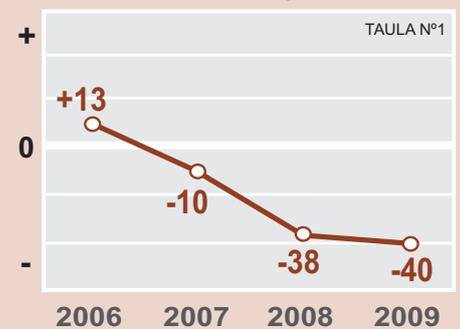
ELS CONSUMIDORS A BALEARS (XIII)

DESCONFIANÇA

El coneixement de la confiança dels ciutadans i dels distints agents socials i econòmics és fonamental per poder avaluar la situació i les perspectives econòmiques d'un determinat país o comunitat autònoma. Des de 1996, Gadeso realitza l'Índex de Confiança dels Consumidors a Balears dues vegades cada any. Quaderns Gadeso publica des de l'any 2003 els resultats dels esmentats índexs de confiança (QG nº19, 28, 34, 44, 49, 63, 68, 84, 96, 101, 109, 118, 133 i l'actual). Aquestes investigacions es realitzen seguint el model de la UE.

Com es pot observar a la taula nº1, la desconfiança continua instal·lada entre els ciutadans i ciutadanes de la nostra comunitat, assolint un índex del -40. Òbviament, aquesta percepció és subjectiva, però té unes causes reals, concretades en l'atur, la inestabilitat i precarització laborals, la destrucció de llocs de feina... que analitzarem al llarg d'aquest Quadern.

ÍNDEX DE CONFIANÇA BALEARS

En aquest número, a més dels índexs de confiança dels consumidors de cada una de les nostres illes, oferim una anàlisi dels principals problemes percebuts pels ciutadans i ciutadanes de la nostra comunitat.

Com es pot comprovar a la taula nº2, els principals problemes de Balears estan relacionats amb la **inestabilitat laboral**: concretament, la progressiva **precarització del treball** (especialment a Mallorca i a Eivissa) i l'**atur** (molt destacat entre els menorquins).

A un segon nivell es situa la desconfiança envers el **futur**, provocada per la incertesa de no saber que passarà a curt i mig termini. En altres paraules, no es veu la **llum al final del túnel de la crisi**.

Un tercer bloc agrupa les preocupacions envers la **immigració**, que amb la crisi es consolida en el quart lloc; la dificultat (quasi impossibilitat) d'accés a l'**habitatge**; i la **corrupció**, que escala posicions degut als múltiples casos apareguts en els darrers temps.

TAULA Nº2

PRINCIPALS PROBLEMES DE LES ILLES BALEARS 2009

		ILLES BALEARS	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera
1)	TREBALL PRECARI	70,0%	74,2%	70,4%	75,4%	60,1%
2)	ATUR	69,8%	72,7%	73,8%	72,8%	59,7%
3)	FUTUR INCERT	60,5%	62,4%	65,5%	63,3%	50,8%
4)	IMMIGRACIÓ	54,8%	57,7%	50,9%	59,6%	50,8%
5)	HABITATGE	54,4%	57,8%	54,1%	54,5%	51,2%
6)	CORRUPCIÓ	54,1%	56,5%	51,3%	56,7%	51,8%

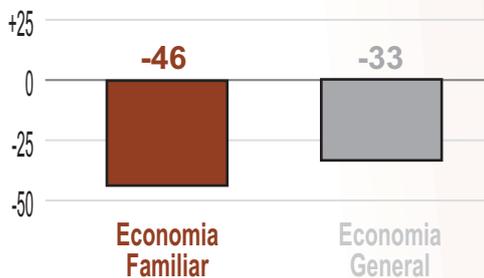
○ Més destacats

Font: Baròmetres Gadeso. Març 2009

ECONOMIA FAMILIAR vs. ECONOMIA GENERAL

MALLORCA (-39,5)

TAULA N°3

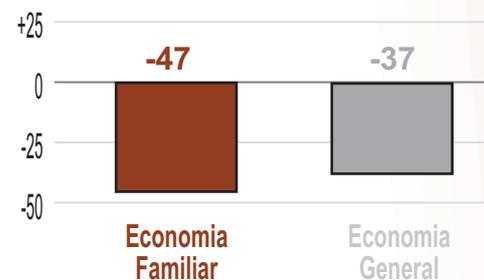
L'índex de confiança global respecte a l'economia de **Mallorca** és negatiu (-39,5) i, seguint la dinàmica observada a la resta de les illes, amb tendència a la baixa: l'any passat es situava en un -37,5. Aquesta baixada rellevant en el nivell de confiança es deu tant a l'economia general com a la familiar, encara que amb distinta intensitat: la pèrdua de confiança en l'economia general és més significativa (tres punts respecte el 2008); mentre que el nivell a l'economia familiar, encara que molt més negatiu, pareix que modera el seu descens.

Si es contempla el conjunt de les Illes, l'índex de confiança dels ciutadans i ciutadanes de Mallorca es situa al voltant de la mitjana balear, però amb un visió un poc menys negativa de l'economia general.

Font: Baròmetres Gadeso. Març 2009

MENORCA (-42)

TAULA N°4

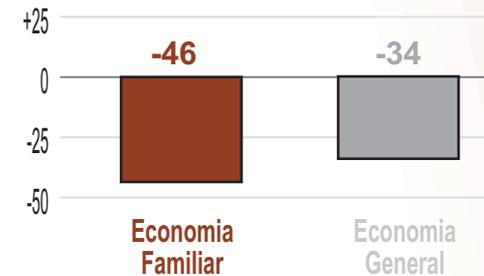
A **Menorca** s'ha produït una significativa baixada de dos punts en l'índex de confiança dels consumidors: del -40 de l'any 2008 al -42 d'enguany. Aquest descens està provocat per les percepcions negatives tant de l'economia familiar com de la general (a ambdues, baixada de dos punts en referència a l'any passat).

Val a dir que els índexs de Menorca són els més negatius de totes les Balears, especialment pel que fa a l'economia general (-37). Aquesta dada no és més que el reflex de la situació que es viu a l'illa, amb un creixement interanual de l'atur superior al 50% i amb una clara desconfiança envers la situació a mig termini. Com exemple d'aquest futur incert, podem esmentar el cas de El Caserío, amb la conseqüent pèrdua de llocs de feina i els efectes amb sectors vinculats (ramaderia).

Font: Baròmetres Gadeso. Març 2009

EIVISSA (-40)

TAULA N°5

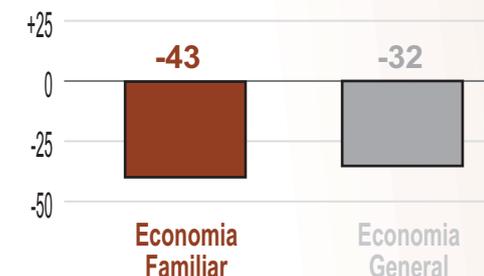
El primer que s'ha de destacar és que **Eivissa** és la única illa on els índexs de confiança experimenten una millora, encara que continuïn en nivells molt negatius: s'ha passat d'un -41 de l'any passat a un -40 el 2009. Aquesta lleugera millora es deu sobretot a una percepció menys negativa de l'economia familiar per part dels eivissencs i eivissenques (s'ha enregistrat una disminució de la desconfiança de tres punts en referència a 2008). En canvi, la percepció envers l'economia general ha empitjorat lleugerament respecte l'any passat, encara que amb menys intensitat que a la resta de les illes.

Aquesta millora de la confiança global pot ser deguda a que, en aquests moments, i malgrat les seves dificultats, Eivissa es considera un producte diferenciat en el mercat exterior, amb una bona estratègia de promoció, i anomenada "millor illa de vacances" per una prestigiosa revista de viatges.

Font: Baròmetres Gadeso. Març 2009

FORMENTERA (-37,5)

TAULA N°6

A **Formentera** es dona la següent paradoxa: presenta els índexs de confiança menys negatius de les Balears però, alhora, aquests experimenten les baixades més rellevants de la nostra comunitat. Així doncs, l'índex global es situa en un -37,5 (4,5 punts menys que el 2008).

Aquest fort descens és sobretot el reflex d'una pèrdua de confiança envers l'economia general, que ha passat de -25 a -32 en sols un any. Això pot ser degut a la percepció generalitzada dels formenterencs i formenterenques d'una certa massificació de l'illa durant la temporada alta, el que pot repercutir negativament en el seu producte turístic, bàsicament l'única font d'ingressos de l'illa.

La confiança en l'economia familiar també ha baixat, encara que amb molta menor intensitat.

Font: Baròmetres Gadeso. Març 2009

REGRESSIÓ DE L'ECONOMIA FAMILIAR

Segons les dades oficials, l'IPC (el cost de vida), encara que alt, ha disminuït, fonamentalment per la baixada dels preus del petroli i d'altres productes relacionats amb l'alimentació. Però la realitat és que, degut a la crisi, el ciutadà no acaba de percebre que aquesta baixada del cost de vida tenguí efectes sobre la seva vida quotidiana. És altament preocupant que un 90% (4 punts menys que l'any passat) consideri que durant l'any 2009 ha augmentat el cost de vida a la nostra comunitat. Aquesta percepció és comuna a totes les illes.

Dissortadament, continua essent l'assignatura pendent. A més de les dificultats que tenen moltes famílies per fer front a les seves hipoteques, no resulta fàcil l'accés a nous habitatges (encara que siguin de protecció oficial) perquè les entitats financeres estan demanant garanties molt més sòlides als peticionaris. Aquestes garanties, en un moment de dificultats econòmiques, quasi impossibiliten l'accés a un habitatge. Cal esperar una possible major facilitat de les entitats financeres en les seves polítiques de préstecs.

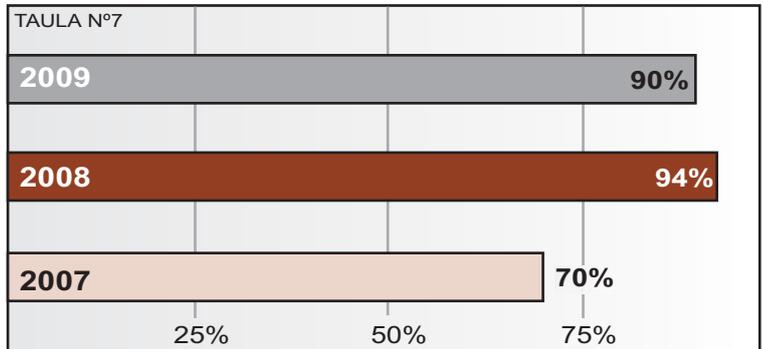
La taula adjunta no fa més que reflectir una realitat clarament percebuda. Basta observar les xifres de disminució de compra de vehicles. El mateix es pot afirmar respecte de les despeses rellevants dins la llar familiar, com poden ser les renovacions d'electrodomèstics.

Aquesta realitat afecta no només a l'economia familiar, sinó també al denominat consum intern, i té conseqüències greus, fonamentalment en el petit i mitjà comerç.

No hi ha dubte que la inestabilitat laboral actual genera pesimismo. És molt preocupant que un 49% dels ciutadans i ciutadanes de les nostres illes considerin que l'atur augmentarà durant l'any 2009; i que un 95% cregui que la temporalització/precarització seguiran augmentant durant aquest període.

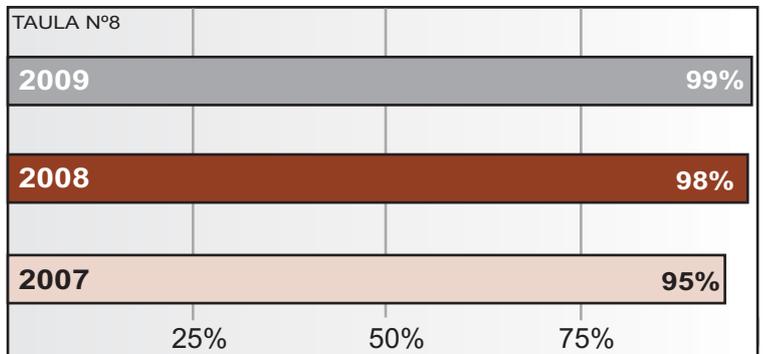
Aquesta percepció afecta no només a la construcció, sinó també als altres sectors productius. Es percep que difícilment l'actual nombre d'aturats torni a trobar treball, donat que s'estan destruint llocs de feina.

AUGMENT COST DE VIDA 2009

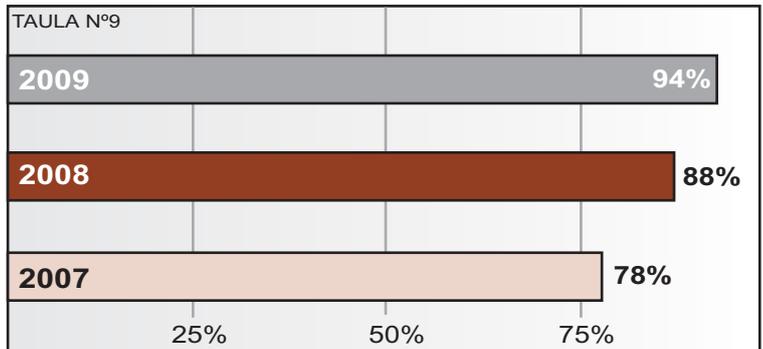
Font: Baròmetres Gadeso. Març 2009

DIFICULTAT ACCÉS HABITATGE 2009

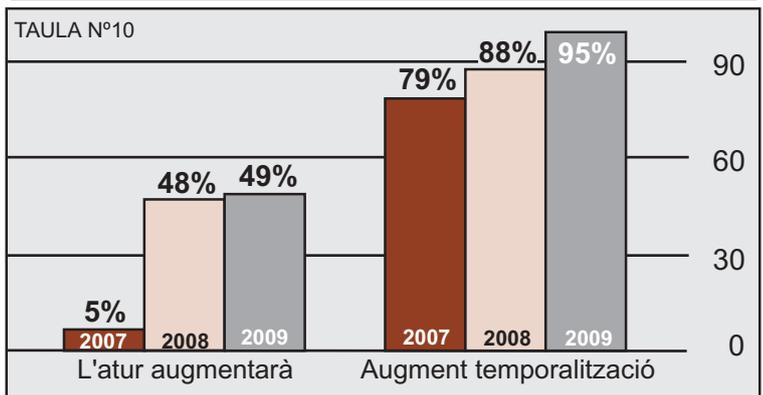
Font: Baròmetres Gadeso. Març 2009

DIFICULTAT BENS D'EQUIPAMENT 2009

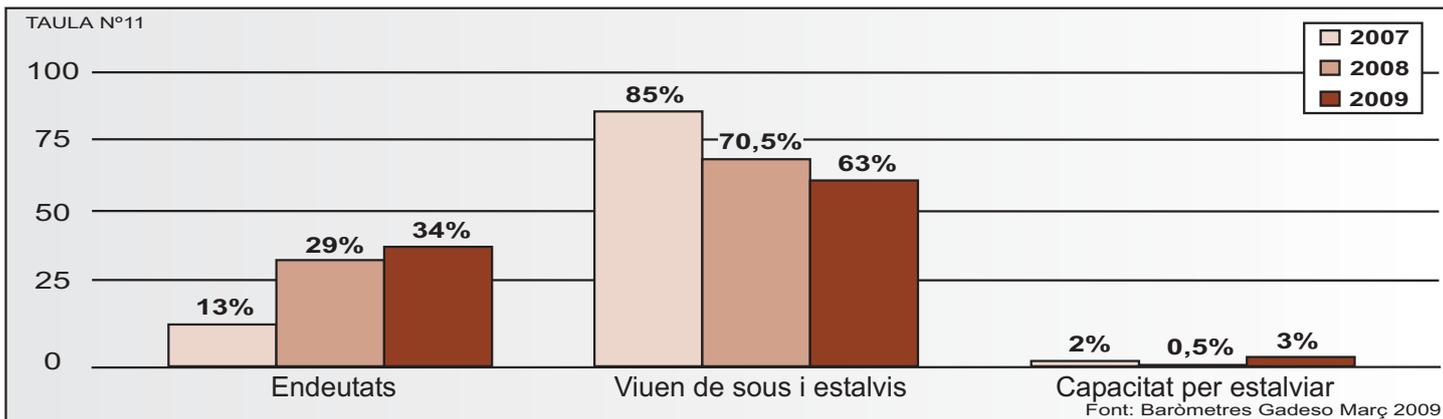
Font: Baròmetres Gadeso. Març 2009

OCUPACIÓ LABORAL 2009

Font: Baròmetres Gadeso. Març 2009

SITUACIÓ DE L'ECONOMIA DOMÈSTICA

L'endeutament familiar és una realitat percebuda i constatada i així es declara el 34% de la població balear. A més de destacar el continuat augment d'ençà el 2006, cal demanar-se com es pot fer front a l'endeutament adquirit, sobretot quan moltes famílies han vist disminuir el seu salari familiar (pèrdua de feina, precarització dels llocs de treball, etc.).

Per contra, i encara que pareixi contradictori, ha augmentat el percentatge de famílies que afirmen **tenir capacitat per estalviar**, degut sobretot a una inseguretat envers el futur, que provoca que les persones retallin, dins les seves possibilitats, les despeses i procurin "fer racó".

Els anys 2006 i 2007 al voltant d'un 85% dels balears deien que podien **viure dels seus sous i petits estalvis**, enfront d'un aproximadament 12% que estaven endeutats. Aquest percentatge ha anat disminuint des de llavors, fins arribar a la situació actual, quan només un 63% dels ciutadans manifesten poder viure de sous i estalvis.

Com hem dit altres cops, malgrat que a la nostra comunitat encara gaudim d'un relatiu benestar, es comencen a posar de manifest persones i col·lectius en risc d'exclusió social; risc que afecta no només als segments "baixos" de la població, sinó també a franges socials i professionals de les denominades classes mitjanes.

CONFIANÇA EN LES INSTITUCIONS

Sempre és interessant conèixer la valoració que fan els ciutadans i ciutadanes de les distintes institucions, però a un moment de crisi socioeconòmica com l'actual, aquest coneixement es torna necessari, doncs són les mesures, estratègies i mesures dels diversos agents polítics i socials les que ens poden ajudar a sortir d'aquesta situació. En qualsevol cas, i com es pot comprovar a la taula n°12, queda palès que la confiança de la població de les nostres illes envers aquestes institucions presenta uns nivells preocupantment baixos, amb més intensitat a **Eivissa** i millors valoracions a **Menorca**.

Així doncs, les **Administracions Públiques**, que, almenys se suposa, han de liderar les estratègies per superar la crisi, no generen confiança entre la ciutadania.

Dins el món laboral, ni els **sindicats** ni, sobretot, les **organitzacions empresarials**, assoleixen valoracions positives (amb la possible excepció de Menorca, on els sindicats obtenen un 5,3).

Per part seva, el denominat **tercer sector** és percebut més positivament que les anteriors institucions (5,1).

TAULA N°12	ILLES BALEARS	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera
ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES	4,1	4,1	4,5	3,4	4,3
ORGANITZACIONS EMPRESARIALS	3,6	3,2	4,2	3,1	4,1
SINDICATS	4,1	3,4	5,3	3,3	4,4
TERCER SECTOR (ONGs)	5,1	5,0	5,8	4,6	5,2

Valoracions de 0 a 10

Font: Baròmetres Gadeso. Març 2009